

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: cervenka@soc.cas.cz

Postoje k volební účasti

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2004</i>
Otázky:	<i>PV.70, PV.74</i>
Termín terénního šetření:	<i>18. – 28. června 2004</i>
Počet respondentů:	<i>1040</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>16. září 2004</i>
Autor výzkumu:	<i>Mgr. Lukáš Linek¹</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

Součástí mezinárodního výzkumu European Election Survey 2004 k letošním volbám do EP, který byl v České republice proveden v rámci červnového kontinuálního šetření CVVM a kterého se účastnili pouze respondenti s volebním právem v době jejich konání (N=889), byly i otázky zkoumající obecné postoje týkající se voleb do Evropského² i národního³ parlamentu a zejména volební účasti v těchto volbách.

¹ Mgr. Lukáš Linek je odborným pracovníkem oddělení Sociologie politiky SOÚ AV ČR. Otázky byly součástí mezinárodního komparativního výzkumu European Election Survey 2004 věnovaného proběhnuvším volbám do Evropského parlamentu. Výzkum proběhl ve všech členských zemích EU, Lukáš Linek byl jeho koordinátorem za Českou republiku.

² Otázka: „Nyní Vám přečtu pět tvrzení, která se týkají postojů, jež občané mohou zaujmout ve vztahu k volbám do Evropského parlamentu. Rádi bychom, abyste vyjádřil svůj názor na tato tvrzení.

a) Myslím si, že vysoká volební účast v České republice ve volbách do Evropského parlamentu by byla dobrá věc.

b) Jako český občan jsem ochotný se voleb do Evropského parlamentu účastnit.

c) Když se rozhoduji ohledně své volby, je pro mne těžké porozumět tomu, co se děje v evropské politice.

d) Vysoká volební účast ve volbách do Evropského parlamentu podporuje demokracii v Evropské unii.

e) V dlouhodobém horizontu vysoká volební účast ve volbách do Evropského parlamentu zajistí přijímání takových rozhodnutí, která budou v zájmu českých občanů.

³ Otázka: „Nyní Vám přečtu pět tvrzení, která se týkají postojů, jež občané mohou zaujmout ve vztahu k volbám do Poslanecké sněmovny. Rádi bychom, abyste vyjádřil svůj názor na tato tvrzení.

a) Považuji vysokou volební účast ve volbách do Poslanecké sněmovny za dobrou věc.

b) Jako český občan jsem ochotný se voleb do Poslanecké sněmovny účastnit.

c) Když se rozhoduji ohledně své volby, je pro mne těžké porozumět tomu, co se děje v české politice.

d) Vysoká volební účast ve volbách do Poslanecké sněmovny podporuje demokracii v České republice.

e) V dlouhodobém horizontu vysoká volební účast ve volbách do Poslanecké sněmovny zajistí přijímání takových rozhodnutí, která budou v zájmu českých občanů.

Tabulka 1: Postoje k volební účasti ve volbách do EP (v %)

	rozhodně souhlasí	spíše souhlasí	ani souhlas, ani nesouhlas	spíše nesouhlasí	rozhodně nesouhlasí
vysoká účast je dobrá věc	25	36	22	4	2
ochota účastnit se voleb do EP	29	28	17	12	7
je těžké porozumět evr. politice	16	41	26	9	3
vysoká účast pomáhá demokracii	17	35	22	7	3
vysoká účast prospívá zájmům	14	30	23	12	5

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádku tvoří odpovědi „neví“.

Tabulka 2: Postoje k volební účasti ve volbách do PS (v %)

	rozhodně souhlasí	spíše souhlasí	ani souhlas, ani nesouhlas	spíše nesouhlasí	rozhodně nesouhlasí
vysoká účast je dobrá věc	34	36	19	3	2
ochota účastnit se voleb do PS	35	31	15	6	5
je těžké porozumět české politice	12	35	29	14	5
vysoká účast pomáhá demokracii	23	35	20	8	4
vysoká účast prospívá zájmům	19	32	22	10	5

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádku tvoří odpovědi „neví“.

Výsledky šetření zaznamenané v tabulkách 1 a 2 potvrdily, že lidé při kládají volbám do Poslanecké sněmovny relativně větší význam než volbám do Evropského parlamentu, i když rozdíly vyplývající z deklarovaných postojů nejsou tak výrazné, jak by se dalo očekávat vzhledem k reálné volební účasti při volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2002 a do Evropského parlamentu v roce 2004. Občané nejenže vyjadřují relativně častěji ochotu účastnit se voleb do Poslanecké sněmovny (66 %) než do Evropského parlamentu (57 %), ale také častěji hodnotí vysokou volební účast jako pozitivum v případě národních voleb (70 %) než evropských (61 %). Vysoká účast ve volbách do Poslanecké sněmovny je rovněž častěji vnímána jako prostředek zajišťující prosazování zájmů českých občanů (51 %) v porovnání s vysokou účastí ve volbách do Evropského parlamentu (44 %). Také názor, že vysoká volební účast při volbách do Poslanecké sněmovny podporuje demokracii v České republice (58 %), je mírně rozšířenější než přesvědčení, že vysoká účast ve volbách do Evropského parlamentu podporuje demokracii v Evropské unii. Kromě toho při volebním rozhodování lidé mají poněkud častěji problémy s orientací v evropské politice (57 %) než v politice domácí (47 %).

Podrobnější rozbor podle očekávání ukázal, že vyšší význam volební účasti a menší potíže s orientací v politice deklarují lidé, kteří se zúčastnili voleb do Evropského parlamentu v roce 2004 či posledních voleb do Poslanecké sněmovny. Kromě toho jsme zjistili, že poněkud větší důležitost vysoké volební účasti připisují respondenti, kteří životní úroveň své domácnosti hodnotí jako dobrou, absolventi vysokých škol a stoupenci ODS.